

Harjukirkon viesti

1/2008

Herran temppeliin tuomisen juhla 2. helmikuuta osuu tänä vuonna paaston alkuun eli Sovintosunnuntain aattoon

Matkalla elämään

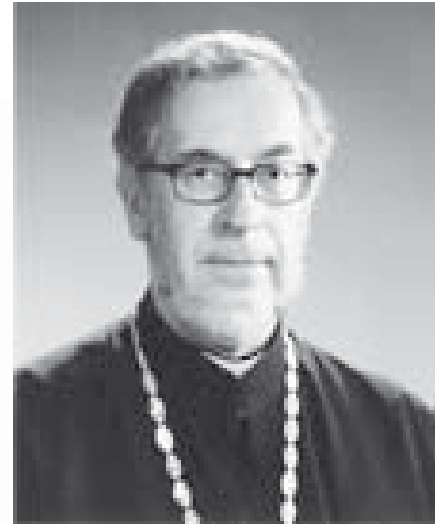
Kun sinä paastoit, voitele hiuksesi ja pese kasvosi. Silloin sinun paastoasi eivät näe ihmiset, vaan Isäsi, joka on salassa. Isäsi, joka näkee myös sen, mikä on salassa, palkitsee sinut.

Matt 6:17,18

Jälleen kerran on suuri ja pyhä paasto edessämme. Mielissämme vellovat ajatukset, miten suhtautua paastoon, mitä tehdä paaston aikana ja mitä ei tehdä. Tehdäkö hyvää vai tehdäkö pahaa? Elämässä riittää valintoja ja valinnan mahdollisuuksia. Kirkon jäsenenä me kohtaamme kevätpaaston joka vuosi. Tänä vuonna aika tavalla aikaisemmin kuin normaalisti. Mutta se on sama suuri paasto, jonka jonakin toisena vuonna aloitamme vaikkapa maaliskuun alussa. Ja kun jälleen aloitamme suuren paaston, on meidän kiitettävä Jumalaa, että Hänen armostaan saamme vielä kerran aloittaa "tahrattoman paaston jumalaisen matkan".

Yllä oleva vuorisaarnan ajatus paastosta on kirkossa kävijälle tuttu. Luetaanhan se aina laskiaissunnuntai liturgiassa. Se muistuttaa siitä, miten paastoavan kohdalla Jumalan armeliaisuus valaisee fyysiset epämukavuudet, ilo verhoaa surun. Paaston ajan kirkkoveisut kutsuvat uskovia peseytymään ja voitelemaan kasvonsa öljyllä. Niinpä ortodoksisessa perinteessä ei ole olemassa "Tuhkakeskiviikko käytäntöä". Fyysisen paaston lisäksi tarvitaan hengellistä paastoa taistelussa syntiä vastaan. Vapaa ihminen toteuttaa tämän vapaasta tahdostaan. Paasto on elämässämme Jumalan kunnian kirkastamista, eikä vaikutuksen tekemistä ympärillämme oleviin ihmisiin.

Hyvin helposti liitämme ajatuksen paastosta luostareiden asukkaisiin. Hehän paastoavat jatkuvasti. Ja voi myöskin todeta, että kun irrottautuu muusta yhteiskunnasta, niin ulkonaisesti edullisissa olosuhteissa paastoaminen on helpompaa. On hyvä muistaa, että paastoaminen on kaikkien kirkon jäsenten oikeus ja ilo. Kasteen ja voitellun kautta meistä

kaikista on tullut Kristuksen ristin kantajia, jotka käyvät eteenpäin samaa hengellistä polkua. Sen myötä kaikilla on mahdollisuus kokea Jumalan hyvyys ja kauneus. Ristinkumartamisen sunnuntaina meitä muistutetaan tästä: *Jos joku tahtoo kulkea minun jäljessäni, hän kieltäköön itsensä, ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua. (Mk 8:34)*

Kuntarkastelemme paastojumalanpalvelusten sisältöä, niin eräänä piirteenä siinä on jatkuva kehoitus yhä suurempiin hengellisiin ponnisteluihin. Lisäksi teksteissä korostuu, että tulos ei riipukaan meidän omasta halustamme. Tekstit korostavat, että suurta paastoa on kunnioitettava Jumalan armon suurena lahjana. Suuressa katumuskanonissa, paastokanonissa Andreas Kreetalainen kuvaa asian näin: *Ei minulla ole kyyneliä, ei parannuksen mieltä eikä katumusta; mutta Sinä, Vapahtaja Jumala lahjoita ne minulle.*

Paastopalvelukset muistuttavat, että paastokäytäntö ei saa olla itsemme valitsemaa vaan kuuliaisuutta kirkon traditiolle. Se korostaa Jumalan kansan yhteistä tietoisuutta siitä, miten kilvoittelun kautta löytyvät elämän viisaus ja tasapaino. Kirkon elämän kokemus on paljon enemmän kuin yksityisen ihmisen viisaus. *Jokaisen synnin olen tehnyt, kaikki olen irstaisuudessa ylittänyt. Jos tahtoisinkin katua, eivät kyyneleeni vuoda. Jos elän veltosti, olen rangaistuksen uhan alla. Mutta ojenna minua, Jumala, ainoa hyvä, ja armahda minua (1. viikon maanantai).*

Elämme langenneessa maailmassa,

missä mikään ei ole puhdasta, ja kärsimme tästä. Ja kuitenkin Jumala on luonut kaiken hyväksi. *Puhdistakaamme sielu ja ruumis.* Tähän meitä kehoitetaan paaston alussa. Pyrkiessämme muuttamaan ole-muksemme hengelliseksi suuri paasto ei silti tukahduta inhimillistä luontoamme, vaan tekee materiamme yhä enemmän sellaiseksi, millaiseksi Jumala oli sen alunperin luonut.

Papiksi vihittäessä piispa asettaa perinteessämme papin kaulaan ristin. Ristin takana on yleensä kirjoitettuna: *Näytä sinä uskoville hyvää esimerkkiä puheissasi ja elämäntavoissasi, rakkaudessa, uskossa ja puhtaudessa (1.Tim 4,12).* Tämä on jatkuva julkinen muistutus pappistehtävän tärkeydestä. Se kulkee papin mukana koko pappisuran. *Toinen kylvää, toinen korjaa.* Jokainen sukupolvi sekä korjaa että kylvää hengen kylvöä. Heprealaiskirjeen ajatuksen mukaisesti kylvön sisältö on aina samaa: *Jeesus Kristus on sama eilen, tänään ja iankaikisesti.*

Kirjoitan näitä rivejä ollessani viimeisiä päiviä Lahden seurakunnan paimenena.

Laumani jäsenistä olen monia teistä tavannut ja monien kanssa yhteistyötä tehnyt. Valitettavasti on myös suuri joukko niitä, joita en ole tavannut. Ainakin jokaista teistä ajattelen muutaman kerran vuodessa, kun katselen hoitamaani Harjukirkon Viestin osoitteistoa. Yli 1900 osoitetta käyn läpi lehden jokaisen numeron kohdalla, ja jokaisessa numerossa on muutamien kymmenien muutos. Osoitteen nähdessäni mietin kuka hän on, mitä hän tekee tai tapaanko hänet kenties joskus. Näen, milloin joku on mennyt naimisiin, milloin nuori on lähtenyt pois kodista tai kuka on siirtynyt ajan rajan tuolle puolen. Olette eläneet kanssani ajatuksissani ja rukouksissani.

Elämän ja suuren paaston ohjeeksi jätän laumalleni apostoli Paavalin sanat 1. Tessalonikalaiskirjeestä:

Pyrkikää aina tekemään hyvää toisillenne ja kaikille ihmisille. Iloitkaa aina. Rukoilkaa lakkaamatta. Kiitäkää kaikesta. Älkää sammuttako Henkeä. (1.Tess 5:15-19)

Siunattua paaston aikaa toivottaen

Isä Olavi

Lahden diakoniapiiristä Kari Jaakkola, Vuokko Könönen ja Anneli Nortesus tervehtimässä isä Olavia hänen läksiäisjuhlissaan. Kuvassa myös vastikään diakoniksi vihitty Johnny Haataja.

Mennyttä aikaa muistellessa - 26 vuotta Lahden seurakunnassa

Elokuun alussa 1982 isä Olavi perheineen muutti Lahteen Lohjalta. Hänen kanssaan tulivat puoliso Merja ja kolme lasta: Teo 11 v. (nyt pappi), Laura 9 v. (nyt lääkäri) ja Varvara 4 v. (nyt kanttori). Virkaan siunaaminen tapahtui Helsingin metropoliitta Johanneksen toimesta Lahden kirkossa, josta kuva. Mukana on myös rovasti Leo Merras Lappeenrannasta.

Papisto

Isä Olavi Merraksen virkaan astumisen jälkeen alettiin puuhata seurakuntaan toisen papin tointa, jotta Lahteen saataisiin säännöllisempi jumalanpalveluselämä. Kun oli vain yksi pappi, piti hänen kerran kuussa käydä sekä Hyvinkäällä että Heinolassa, ja Lahteen jäi vain kaksi viikonloppua. Seurakunnan luottamuselimet kannattivat asiaa, ja niin valittiin toisen papin toimeen isä *Johannes (Jussi) Parviainen* vuonna 1986. Isä Johannes oli seurakunnassamme neljä vuotta, siirtyen sen jälkeen ensin Mikkeliin, sitten Rovaniemelle kirkkoherraksi, sieltä Valamon luostariin pappismunkiksi ja vastikään sieltä Lappeenrantaan tukiasuinyhdistyksen johtoon.

Toisena pappina toimi isä *Markus Aroma* vuosina 1989-1992. Hänet valittiin Hämeenlinnan kirkkoherraksi, jossa toimessa hän vieläkin on. Toimen sijaisina toimivat isä *Henrik Holländer* ja isä *Kauko Makkonen* kevättalvesta 1992 alkaen. He hoitivat tehtävää lähes viisi vuotta, kunnes nykyinen toimenhaltija isä *Aki Leskinen* tuli paikalle vuonna 1997. Majuri *Matti Lipitsäinen* vihittiin v. 1997 diakoniksi avustamaan papistoa, mutta myös hänestä tuli aikanaan v. 2004 pappi.

Uskonnonopettaja-pappina seurakunnassamme toimi 1990-1999 isä *Henrik Holländer* ja venäjänkielisten omana pappina isä *Viktor Maksimovskij* vuodesta 2004 alkaen.

Muut työntekijät

Uskonnonopetuksesta huolehti seurakunnassamme *Eeva-Liisa Huovinen*, josta tuli vuonna 1985 Mitrunen hänen solmittuaan avioliiton seurakunnan vahtimestarin *Seppo Mitrunen* kanssa. Mitruset muuttivat Rovaniemelle vuonna 1990, jolloin uskonnonopettajan toimeen tuli isä *Henrik Holländer*. Näin saatiin lisävoimia papistoon.

Isä Henrik kuoli bussionnettomuudessa vuonna 1999, jolloin uskonnonopettajan toimi jäi täyttämättä. Vieläkin olemme vailla pätevää uskonnonopettajaa, koska Lahden kaupunki ei ole katsonut tarpeelliseksi perustaa uskon-

non aineenopettajan tointa. Tällainen opettaja saisi tarvittavat tunnit helposti täyteen Lahden, Hollolan ja Nastolan uskonnonopetuksesta. Uskontoa opettavat nyt ne, jotka jotenkin siihen haalitaan, ja joilla ei kaikilla ole siihen pätevyyttäkään.

Kanslianhoitajana toimi pitkään *Raili Ohtonen*, joka jäi eläkkeelle vuonna 1998. Hänen jälkeensä toimeen tuli *Eeva Lehtinen*, joka on hyvin hoitanut ja edelleen hoitaa tointaan.

Kirkon isännöitsijät ja vahtimestarit

Vuonna 1982 Lahden kirkon isännöitsijänä toimi *Leevi Pötsönen*, joka kuitenkin kuoli pian saman vuoden syksynä. Hänen tilalleen väliaikaiseksi tuli *Leo Jaronen*. Vuonna 1985 isännöitsijäksi tuli *Matti Miikkola*. Hän hoiti tointa runsaan vuoden ajan ja hänen jälkeensä Leo Jaronen tuli jälleen tehtävään. *Matti Lipitsäinen* astui vuorostaan paikalle vuonna 1987. Häntä seurasi tehtävässä seurakunnassa pitkään vaikuttanut *Joel Timofejeff (Aho)* vuosina 1997-2002.

Lahden seurakuntatalon vahtimestarina toimi *Seppo Mitrunen* vuodesta 1984 vuoteen 1990. Sepon poismuuton jälkeen vahtimestariksi tuli diakoni *Kauko Makkonen*, joka vihittiin papiksi helluntaina 1992. Hänen jälkeensä vahtimestariksi tuli vuonna 1995

Arvo Alava. Tapaturman seurauksena Arvo Alava siirtyi työkyvyttömyyseläkkeelle vuonna 2004 ja vahtimestarin sijaisuutta hoiti noin kaksi vuotta *Sari Juntikka*. Kirkon isännöitsijänä toimi vuosina 2002 - 2004 *Pentti Eresmaa*. Hänen jättäessään tehtävät nimitettiin tervehtynyt *Arvo Alava* kirkon isännöitsijäksi. Vahtimestariksi tuli vuonna 2005 *Vilho Mikkonen* Kuopiosta.

Hyvinkään kirkon isännöitsijänä toimi 1980-luvulla *Martta Lavikainen*. Hänen muututtuaan 1989 Joensuuhun, paikan peri *Tyyne Lipiäinen*. Tyynen aikana kirkossa tehtiin suurremontti, jonka seurauksena saatiin valmiiksi vuonna 1995 aivan uudistuneen näköinen kirkko, jonka kylkeen oli tullut kaivattu seurakuntasali. Tyynen luovuttua ikänsä tähden isännöitsijän tehtävistä, tilalle tuli ensin *Mikko Oesch* ja sitten vuonna 2002 nykyinen *Aimo Kuivamäki*. Hyvinkäällä isännöitsijän ja vahtimestarin työt ovat olleet saman henkilön harteilla, kunnes v. 2000 Hyvinkään kirkon vahtimestariksi tuli *Pekka Virta*.

Heinolan rukoushuonetta hoiti vielä 1980-luvulla veteraani *Teppo Sutala*, joka oli toiminut rukoushuoneen isännöitsijänä sen alusta, vuodesta 1956 alkaen. Vuonna 1984 tehtävät siirtyivät suurlähettiläs *Olli Bergmanille*, jonka aloitteesta tsasouna sai ikonostaasin ja alttarin ja se vihittiin kirkoksi 1986. Bergmanin sairastuttua kirkon isännöitsijän tehtäviä hoiti väliaikaisena *Helga Jaakkola*. Vuonna 1998 tehtävään nimitettiin kirkon nykyinen isännöitsijä *Olavi Kiema*.

Kirkot

Lahden Pyhän Kolminaisuuden kirkko peruskorjattiin vuonna 2005 ja vihittiin uudistuneena loppiaisena 2006. Tämä remontti oli ensimmäinen 50-vuotiaan kirkon historiassa.

Hyvinkään Karjalan valistajien kirkon uusi ilme valmistui 1995. Vanhasta latomaisesta rukoushuoneesta ei ole enää ulkonaisesti mitään jäljellä, mutta sisältä voi pääläivan vielä tunnistaa entiseksi tsasounaksi.

Heinolan Kristuksen taivaaseen astumisen kirkon sisätilan uudistus tapahtui siis vuonna 1986, mutta sisäremontti seinien, katon ja lattian osalta tehtiin vuonna 2006.

Näin oli saatu kaikki seurakunnan jumalanpalvelustilat asianmukaiseen kuntoon.

Uutena jumalanpalvelustilana seurakuntaan tuli vuonna 2003 litin tsasouna. littiläiset ortodoksit olivat havainneet, että EU:lta voi anoa rahaa tsasounan rakentamiseen. EU säännösten mukaan rakennusta ei kuitenkaan saa luovuttaa seurakunnalle ennen kuin tietyn ajanjakson jälkeen, joten tsasounan omistaa edelleenkin litin seudun ortodoksit ry. Seurakunta on osallistunut tsasounan rakennustyöhön vain pienellä summalla ja avustaa sen ylläpitoa vuosittain. Tästä hieman erikoisesta tilanteesta huolimatta *litin Neitsyt Marian syntymälle pyhitetyssä tsasounassa* toimitetaan seurakunnan jumalanpalveluksia.

Riihimäellä on jumalanpalveluksia toimitettu ev.lut. seurakunnan hautausmaan kappelissa, mutta riihimäkeläisillä on toiveena saada oma jumalanpalvelustila kaupunkiin. Siinä on tulevaisuuden haastetta Riihimäen ortodoksiapiirille.

Hyvinkään vastavalmistunut kirkko

Kirkkokuorot

Lahden kirkon kuoroa joidenkin vuosien ajan johtanut *Juhani Matsi* siirtyi 1982 toisiin tehtäviin, ja kanttorin paikka jäi auki. Kirkkokunnassa ei ollut tarpeeksi koulutettuja kanttoreita, joten muutaman vuoden ajan piti toimia tilapäisjärjestelyin (Eeva-Liisa Huovinen ja Merja Merras) ennen kuin kanttori saatiin. Hän oli *Petri Huttu*, joka aloitti seurakunnassa 1986. Oltuaan parin vuoden ajan Vaasassa Petri palasi Lahteen ja on ollut siitä lähtien seurakunnan palveluksessa. Lahden kirkkokuoro on valmistanut Petri Hutun johdolla kaksi kirkkomusiikkilevyä.

Lahden kuoro esiintyy ristin-kirkossa v. 2001

Hyvinkäällä ei ollut omaa kanttoria, vaan Petri hoiti myös Hyvinkään jumalanpalvelusten lauluosuuden. Jumalanpalvelusten lisääntyneenä seurakunnassa tuli tarpeelliseksi miettiä miten Hyvinkään kanttori-asia pitäisi hoitaa. Kanttorit *Minna Jokinen* ja *Varvara Merras-Häyrynen* saatiin hoitamaan Hyvinkäällä kanttorin tehtäviä omien toimien ohella. Myöhemmin v. 2002 Minna palkattiin sivutoimiseksi Hyvinkään kanttoriksi. Laulutoiminta onkin Hyvinkäällä noussut uuteen kukoistukseen tämän päätöksen seurauksena.

Heinolassa ovat paikalliset voimat yrittäneet hoitaa kirkkolauluosuuden. *Merja Merras* ja *Anja Maununaho* ovat toimineet kanttoreina silloin kun seurakunnan pääkanttorilla Petri Hutulla on ollut muita jumalanpalveluksia. Isä Olavi on harjoittanut heinolalaisia laulajia, kunnes vuodenvaihteesta lähtien Minna Jokinen on ottanut myös Heinolan kirkkolaulun hoitamisen vastuun.

Hyvinkäällä koko ajan. Hyvinkäällä siihen liitettiin myös ortodoksiakerho. Lahdessa on

Valistustoiminta

Tiistaiseura on toiminut sekä Lahdessa että miltei joka vuosi kokoontunut erillinen ortodoksiakerho kirkkoon liittymistä harkitseville tai ortodoksista kirkkotietouttaan syventämään pyrkiville. Kerhoa ovat vetäneet Merja Merras ja viime aikoina isä Olavi.

Heinolassa on myös toiminut ortodoksiakerho vuodesta 1985 alkaen, joitakin lepovuotia lukuunottamatta.

Riihimäellä on kokoontunut oma ortodoksiapiiri isä Kaj Sahlbergin johdolla, ja litissä on kokoonnuttu jumalanpalvelusten yhteydessä.

Julkaisut

Isä Olavi Merraksen kirjoittama Pyhän Sergein ja Hermanin veljeskunnan historia *Pyhittäjäisien perintö* ilmestyi vuonna 1985.

Vuonna 1986 tuli kaappoihin Merja Merraksen kirjoittama ja Kirjapajan julkaisema teos *Ortodoksinen elämäntapa*. Kolmannen ja sitä seuraavien painosten takana on ollut Valamon luostari. Tuo kirja on tiettävästi eniten myyty ortodoksinen kirja viimeisten vuosikymmenten ajalla.

Seurakunnan täyttäessä 50 vuotta pidettiin juhlaseminaari, jonka esitelmät julkaistiin myös kirjana: *Jumalan laskema perustus pyssy lujana*.

Lukion uskonnonopetusta palvelemaan julkaisi Ortokirja vuonna 1999 Merja Merraksen kirjoittaman kirjan *Johdatus ortodoksisen kirkon etiikkaan*. Toinen painos siitä ilmestyi viime syksynä.

Vuonna 2005 julkaistiin seurakunnassa usein vierailleen amerikkalaisen professorin Paul Nadim Tarazin ja Merja Merraksen yhdessä kirjoittama kirja *Raamattu itämaisän silmin*. Kustantajana toimi Atenakustannus. Kirjan

englanninkielinen käännös julkaistaan Yhdysvalloissa myöhemmin tänä vuonna. Lahden kirkkokuoron kaksi äänilevyä *Taivaat julistavat Jumalan kunniaa* ja *Anna minulle valonkirkas vaate* ovat syntyneet 2000-luvulla. Uusimpana saavutuksena on seurakunnassa

Heinolan naisyhteisö

kuvattu kolme dvd-filmiä. Vuonna 2006 valmistui Hanna Toiviaisen kuvaamana ja editoina puoli tuntia kestävä filmi Heinolan naisyhteisön arjesta ja juhlasta: *Vuodenkierto Heinolan naisyhteisössä*.

Lahden kirkon uudelleenvihkiminen tallennettiin myös filminauhalle ja siitä kertova 15 min. pituinen dvd-filmi on saatavilla. Kolmas dvd on Lahden ja Heinolan kirkoissa kuvattu puolen tunnin mittainen opetusvideo *Pääsiäisajan jumalanpalveluksista*.

Näitä kaikkia, niin kirjoja äänilevyjä kuin filmejä, on edelleen myytävänä seurakunnan virastossa.

Harjukirkon Viesti

Seurakuntalehti Harjukirkon Viesti perustettiin vuonna 1978. Ensimmäisenä toimittajana oli seurakunnan silloinen kirkkoherra *Raimo Tönts*. Vuodesta 1980 lähtien lehteä toimittivat *Sergei ja Merja Colliander* Mäntsälästä. Vuodesta 1982 toimittajaksi tuli *Merja Meras*. Hän on toimittanut lehteä kahteen otteeseen, ensin vuodet 1982-1989, ja sitten vuodet 1997-2008. Vuosina 1989-1991 lehteä toimitti isä *Markus Aroma* ja hänen jälkeensä *isä Olavi* vuosina 1992-1997.

Mieleen jääneitä tapahtumia

1980-luvulla aloitettiin Lahdessa ekumeeni-

nen kirkkovaellus ortodoksien aloitteesta. Joidenkin vuosien taukojen jälkeen perinne jatkuu yhä Lahdessa.

Vuonna 1985 vietettiin maassamme suurinta ortodoksien kokoontumista sitten Karjalan menettämisen. Kuopioon kokoontui n. 5 000 ortodoksia juhlimaan yhdessä PSHV:n 100-vuotista taipaletta. Lahdesta oli mukana myös suuri ryhmä seurakuntalaisia. Myös pyhiinvaellusmatkat Johannes Teologin luostariin Patmokselle 1986 ja matka Venäjän kirkon 1000-vuotisjuhlan pääsiäiseen 1988 Pietariin ovat jääneet mieliin.

Seurakunnassa aloitettiin retriitit eli hiljaisuuden päivät vuonna 1985 ja niitä jatkettiin usean vuoden ajan Heinolan kaupunkiseurakunnan Kurenniemen leirikeskuksessa.

Seurakunnassa tapahtui neljä pappisvihkimystä. Ensimmäinen oli Jussi Parviaisen vihkiminen joulukuussa 1985, toinen Kauko Makosen vihkiminen toisena helluntaipäivänä 1992 ja kolmas oli Matti Lipitsäisen vihkiminen 2004. Viimeisin papiksi vihkiminen tapahtui vuonna 2006, kun Viktor Maksimovskista tuli venäjänkielisten pappi.

Bussionnettomuus keväällä 1999 kosketti kaikkia seurakuntalaisia syvästi. Kuolihan tuossa turmassa pidetty uskonnonopettajapappi isä Henrik ja kolme muuta seurakuntalaista.

Heinolan naisyhteisön rakennusten suunnittelu alkoi vuodesta 1992, jolloin Naisyhteisösaatiö perustettiin. Rakennusten valmistuttua v. 1997 alkoi yhteisön ensimmäinen kymmenvuotiskausi, jolloin Merrasten perhe ilman maailmalle lentäneitä lapsiaan asui yhteisössä ja näki, miten se kykeni antamaan turvallisen asuinpaikan monille elämässään tukea etsivälle naiselle. Yhteisön toiminta jatkuu edelleen samantapaisena toisten ottaessa johdon. Uutta johtajaa etsitään yhteisölle taas ensi vuoden alusta alkaen.

Lahden kirkon runsaasti kiitosta saanut peruskorjaus oli suuri urakka, jonka vaikutus tuntuu vielä pitkään seurakunnassa velkojenmaksuna, mutta suunnitelmissa pysyen on siitä mahdollista selvittää vuosien saatossa. Uuden sisäilmeen saanut kirkko kutsuu edelleen yhä uusia rukoilijoita suojiinsa.

Tärkeä ja hyvä asia seurakunnalle on ollut venäjänkielisten runsas mukaantulo jumalanpalveluksiin ja muuhun toimintaan. Seurakuntamme aktiivinen kirkkoväki on heidän ansiostaan lisääntynyt selvästi. /OM/MM

Suuri paasto

Kristillisen paaston historia juontaa Vanhan testamentin aikoihin, miltä ajalta löytyy erilaisia paastosääntöjä, ohjeita, kuvauksia ja paaston periaatteita. Jeesuksen aikoinakin paasto tunnettiin, koska Hän usein puhui siitä ja antoi siihen liittyviä ohjeita. Myös apostoli Paavali puhui usein paastosta, ja apostolien teoissa syksyllä vietettävään paastonaikaan (Apt 27:9). Niinpä kristillisen paaston kehittyessä ja saadessa vähitellen nykyisen muotonsa kyse ei ole uudesta ja oudosta asiasta, vaan vanhan perinteen eteen päin viemisessä. Ja on mielenkiintoista havaita, miten monissa muissakin uskonnoissa esiintyy paastokäytäntöä. Ja luulenpa, että monet haalistuneet kristityt tietävät enemmän ramadanista kuin oman kirkkonsa paastoperinteestä.

Nykyinen ortodoksisen kirkon Suuri paasto sellaisena kuin nykyään on olemassa on nykypäivään tullessa kokenut pitkän ja monimuotoisen kehityskaaren, jossa eri paikalliskirkkojen paastokäytäntö on saanut oman ilmeensä. Pääperiaatteet ovat kaikilla sama, mutta sen jälkeen tulevat poikkeukset ja yksityiskohdat, joissa kunkin kirkon paikallinen ilme tulee esiin. Kaikkia kirkkoja yhdistävä tekijä on paaston jumalanpalveluskirja TRIODION. Sana tarkoittaa paastolle tyypillistä kolmen veisun kanonia - kolmikanoni.

Suuri paasto jakautuu kolmeen ajanjaksoon: valmistusviikkoihin, kuuteen paastoviikkoon ja pääsiäistä edeltävään suureen eli kärsimysviikkoon. Valmistusviikkojen sunnuntaita ovat publikaanin ja fariseuksen sunnuntai, tuhlaajapojan sunnuntai, tuomiosunnuntai ja laskiaissunnuntai. Paastojumalanpalveluksia, triodionia aletaan noudattaa publikaanin ja fariseuksen sunnuntaista alkaen, ja triodion päättyy puoliyöpalvelukseen pääsiäisyön ristisaaton edellä.

Varsinainen suuri paasto alkaa laskiaissunnuntai-iltana toimitettavalla paastoon laskeutumisen ehtoopalveluksella, jonka

huipentuma on lopussa kaikkien läsnäolevien kesken suoritettava yleinen anteeksipyyntö puhtaan paastokilvoituksen alkamiseksi. Samalla lauletaan pääsiäisstikeroita muistuttumaan, mihin tässäkin paastossa ollaan matkalla: meidän ihmisyydellemme annettuun uuteen mahdollisuuteen Vapahtajamme kuolleista ylösnousemisen juhlassa.

Varsinainen suuri paasto päättyy kuuden viikon perjantai-iltana Lasaruksen lauantain aattona. Lasaruksen lauantaita ja palmusunnuntaita seuraa suuri viikko Herramme kärsimyksiä muistellen ja päätyen riemulliseen Vapahtajamme kuolleista ylösnousemisen juhlaan. Pääsiäispaaston vanhin osa on suuri viikko. Se oli olemassa jo toisella vuosisadalla. Maininnat neljänkymmenen päivän paastosta löytyvät neljännen vuosisadan ensimmäiseltä puoliskolta. Tältä ajalta ovat myös kirkon kaanonien varhaisimmat maininnat pääsiäistä edeltävästä paastosta.

Sata- ja kaksisataluvuilla oli tapana paastota päivä tai kaksi juuri ennen pääsiäistä, siis perjantai ja lauantai. Tämä oli valmistautumista pääsiäisyön jumalanpalvelukseen. Sillä ilmaistiin murhetta "sulhasen/yljän" poissaolosta noudattaen Kristuksen omia sanoja: *Vielä tulee sekin aika, jolloin sulhanen on poissa ja silloin, sinä päivänä he paastoavat (Mk 2:20)*. Näiden kahden päivän paasto oli totaalinen paasto. Vain hippunen ruokaa ja juomaa oli sallittua. Vähitellen kolmannen vuosisadan loppua kohden tullessa paastopäiviksi muotoutui koko pääsiäistä edeltävä viikko omistettuna Vapahtajan kärsimyksille. Esi-nikelaisena kautena oli ainoastaan kahden päivän paasto pääsiäisyön vigiliaan valmistautumiseksi. Silloin muisteltiin sekä kuolleista ylösnousemista, että Herran ristiä ja kärsimyksiä.

Ensimmäinen täsmällinen maininta neljänkymmenen päivän paastosta on Nike-

an kirkolliskokouksen (v.325) 5. kannonissa, missä se mainitaan tuttuina ja jo perustettuna asiana. Kirkolliskokous ei ole määrännyt sitä vietettäväksi, vaan toteaa sen olemassaolon toimivana asiana ja sitä pitää noudattaa. Siellä missä pääsiäistä edeltävä viikko vietettiin pääsiäiseen johdattavaksi ja valmistavaksi ajaksi, niin neljänkymmenen päivän paasto oli kirkkoon liittyvien, katekumenien opetuksen loppusalaus ja valmistautuminen kasteen sakramenttiin. Näinä viikkoina ennen kastetta kandidaatit saivat tehokoulutusta tarkan päiväohjelman, erityisten jumalanpalvelusten ja paastoamisen myötä. Kirkon jäsenet olivat velvollisia ohjaamaan katekumeneja ja jakamaan heidän kanssaan rukoukset ja paastokilvoittelut. Tämä toiminta muistutti myös heidän omasta kasteestaan ja liitostaan Kristuksen kanssa. Niinpä neljänkymmenen päivän ajasta tuli koko uskovien yhteisöä velvoittava ajanjakso, eikä vain niille, jotka valmistautuivat kasteeseen.

Näin kuuden päivän esi-nikealainen paasto ja neljänkymmenen päivän post-nikealainen paasto löysivät toinen toisensa. Pääsiäisyön jumalanpalvelus oli päämäärä, johon molemmat tähtäsivät. Kristuksen kuolema, hautaaminen ja kuolleista ylösnouseminen muodostivat keskeisen teeman kastettujen saadessa uuden

kirkastetun ihmisyyden mahdollisuuden Jeesuksen kuolleista ylösnousemuksen kirkastamassa ihmisolemuksessa. Jokaiselle kirkon jäsenelle paastonaika on hengellisten harjoitusten ja uudelleen elvytetyn kasteen liiton aikaa. On aika palauttaa mieliin, kuinka me kasteessa olemme ristiin naulitut, haudatut ja nousseet kuolleista Kristuksen kanssa. On aika muistuttaa itsellemme apostoli Paavalin sana: *Enää en elä minä, vaan Kristus elää minussa (Gal 2:20)*. On aika kuunnella tarkemmin Pyhän Hengen ääntä, Hengen, jonka olemme saaneet pyhässä voitelussa välittömästi sen jälkeen kun olemme nousseet "kuolleista" kastevedessä.

Entäpä nykyinen paastokäytäntömme? Kun tarkastelemme Triodionin tekstejä, niin viimeisimmät siinä ovat 1400-luvun lopulta. Nykyinen paaston jumalanpalveluskäytäntö on vakiintunut 1000-1100-luvulla. Vuosien myötä on kirkon elämään tullut runsaasti paastosääntöjä, joihin palaan myöhemmin. Paasto kirkon yhteydessä nykypäivänä ei muistuta, että paastoaisimme kirkon elämän historiallisuuden vuoksi, vaan se muistuttaa, että paasto on mahdollisuutemme syventää suhdettamme Jumalaan ja lähimmäiseemme.

Olavi Merras

LAHTI

Lahden seudun suistamolaiset kokoontuvat srk- salissa 13.3. klo 18.

Riihimäen ortodoksiapiiri ry.

12.2. klo 18 Suuren paaston ehtoopalvelus ja Psalmodia-kuoron konsertti Kirkkopuiston seurakuntakodilla, Kirkkopolku 2, Riihimäki. Kuoroa johtaa Markus Sidoroff. Ohjelma 5 euroa.

25.2. klo 18 Ortodoksiapiirin vuosikokous Riihimäen taidemuseossa.

Kiitos Hyvinkään tiistaiseuralle muistamisesta. *Raili Joenpolvi*

Teofania-juhlassa vihittiin lukijaksi Kari Laitinen, joka on laulanut Hyvinkään kirkko-kuorossa.

Perheutisia

Pyhässä kasteessa seurakunnan yhteyteen otettu

Jere Kristian Samuli, vanh. Miia Lökschy ja
Kim Seppänen
Miro Cristian, vanh. Mirja ja Mika Talja

Tervetuloa seurakuntaan

Aaltonen Laura (Helsinki ort.)
Belik Nico (Kuopio ort.)
Honkanen Pirkko (Helsinki ort.)
Joukainen Kai (Helsinki ort.)
Kuisma Mikael (Hämeenlinna ort.)
Käki Hannu (Hamina ort.)
Lahtinen Jouko (Helsinki ort.)
Nevalainen Mervi (Helsinki ort.)
Puruskainen Aki (Helsinki ort.)
Sagulin Michael (Lahti vrek.)
Sidoroff Paula (Helsinki ort.)
Sirviö Toni (Helsinki ort.)
Takkunen Terho (Helsinki ort.)
Tirronen Pirkko (Helsinki ort.)
Tulina Larisa ja **Tulin Aleksandr** (Tampere ort.)

Saata, Herra, lepoon palvelijasi

Harakka Esko, s. 13.5.1951, k. 26.11.2007
Vartiainen Saimi, s. 2.6.1928, k. 3.12.2007
Aaltonen Helvi, s. 13.1.1928, k. 12.12.2007
Forsman Vera, s. 17.11.1919, k.
14.12.2007
Laaksonen Jouni, s. 16.7.1970, k.
22.12.2007

Monia armorikkaita vuosia

50 vuotta
Lehmuskallio Tarja, s. 22.2.1958 Helsinki -
HYVINKÄÄ
Nurminen Valentina, s. 3.3.1958 Vitebskaja -
ORIMATTILA
Virolainen Elena, s. 16.3.1958 Pietari - LAHTI
Samushenkova Vera, s. 17.3.1958
Tsimkentskaja - LAHTI

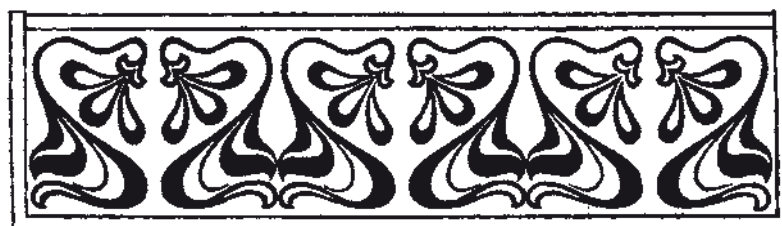
60 vuotta
Mäkinen Maija-Liisa, s. 11.2.1948 Sonkajärvi
- LAHTI
Blinnikka Tapio, s. 12.2.1948 Savonranta -
LAHTI
Pyy Pauli, s. 17.3.1948 Sonkajärvi - LAHTI

70 vuotta
Kasanko Mia, s. 3.3.1938 Suojärvi - RIIHI-
MÄKI
Happo Viljo, s. 9.3.1938 Suojärvi - A-
SIKKALA
Virtanen Ilona, s. 14.3.1938 Suojärvi - NAS-
TOLA

75 vuotta
Mensonen Kauko, s. 1.3.1933 Salmi - LAHTI

80 vuotta
Jaamanen Martti, s. 6.3.1928 Salmi - HEI-
NOLA
Porkka Kaija, s. 18.3.1928 Viipuri - LAHTI

90 vuotta
Laaksonen Alla, s. 8.2.1918 Suojärvi - HEI-
NOLA

Kansikuva: Johanna Heikkilän maalaama, Oulun ort. srk:n omistama ikoni

KUULUTUS

Lahden ortodoksisen seurakunnan kirkkoherran vaali suoritetaan ajalla 17.-20.2.2008.

Äänestysajat ja -paikat ovat seuraavat

Lahti: Pyhän Kolminaisuuden kirkko, Harjukatu 5:

sunnuntai 17.2. klo 12- 14.

Kausala: Herran Äidin syntymän tsasouna, Keskikatu 4

sunnuntai 17.2. klo 15-16.

Heinola, Herran taivaaseen astumisen kirkko, Hämeenkatu 6

maanantai 18.2. klo 18-19

Hyvinkää, Karjalan valistajien kirkko, Tsasounakuja 1

tiistai 19.2. klo 18-19

Lahti, seurakunnan virasto, Harjukatu 5

keskiviikko 20.2. klo 9-13.

Vaalitoimitus päätetään Pyhän Kolminaisuuden kirkossa keskiviikkona 20.2. klo 13:30. Tätä seuraa äänen lasku ja vaalituloksen julistaminen.

Helsingin metropoliitta Ambrosius on asettanut 1. vaalisijalle pastori Aki Leskisen ja 2. vaalisijalle pastori Teo Merraksen, jotka hiippakunnan piispan määräyksen mukaisesti suorittavat koepalvelukset seurakunnassa.

Äänioikeutettuja kirkkoherran vaalissa ovat ne, jotka 4.12.2007 tehdyn luettelon mukaisesti ovat merkittyjä vaalilautakunnan 7.1.2008 vahvistamaan viralliseen äänivaltaisten luetteloon.

Vaalitoimituksen pöytäkirja on valitusosoituksin julkisesti nähtävänä 30 vuorokauden ajan 21.2.2008 alkaen seurakunnan virastossa.

VAALILAUTAKUNTA

KUULUTUS

Lahden ortodoksisen seurakunnan kirkkoherran virkaa hakeneiden koepalvelukset.

Pastori Teo Merras

lauantai 2.2.2008 vigilia klo 17, Hyvinkää, Karjalan valistajien kirkko

Vigilian jälkeen seurakuntalaisten kysely- ja keskustelutilaisuus seurakuntasalissa

sunnuntai 3.2.2008 liturgia klo 10, Lahti, Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Liturgian jälkeen seurakuntalaisten kysely- ja keskustelutilaisuus seurakuntasalissa

Pastori Aki Leskinen

lauantai 9.2.2008 vigilia klo 17, Hyvinkää, Karjalan valistajien kirkko

Vigilian jälkeen seurakuntalaisten kysely- ja keskustelutilaisuus seurakuntasalissa

sunnuntai 10.2.2008 liturgia klo 10, Lahti, Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Liturgian jälkeen seurakuntalaisten kysely- ja keskustelutilaisuus seurakuntasalissa

VAALILAUTAKUNTA

Jumalanpalvelukset

Lahti, Harjukatu 5

01.02. pe klo 18 vigilia
02.02. la klo 09 liturgia, Herran tempelliintuomisen juhla
02.02. la klo 18 vigilia
03.02. su klo 10 liturgia, laskiaissunnuntai, KK
03.02. su klo 18 sovintosunnuntain ehtoopalvelus, suuren ja pyhän paaston alku
04.02. ma klo 18 paastokanoni
05.02. ti klo 18 paastokanoni, Suom. + kirkkoslaavi
06.02. ke klo 18 paastokanoni
07.02. to klo 18 paastokanoni
09.02. la klo 18 vigilia
10.02. su klo 10 liturgia, ortodoksisuuden sunnuntai, KK
15.02. pe klo 18 paastoliturgia
16.02. la klo 18 vigilia
17.02. su klo 10 liturgia, Gregorios Palamaksen sunn., KK kirkkoherran vaali klo 12
23.02. la klo 18 vigilia, ristin esiinkanto
24.02. su klo 10 liturgia, ristinkumartamisen sunnuntai
01.03. la klo 18 vigilia
02.03. su klo 10 liturgia, Johannes Siinailaisen sunnuntai
05.03. ke klo 18 paastoliturgia, Suom. + kirkkoslaavi
07.03. pe klo 18 akatistos Jumalansynnyttäjälle
08.03. la klo 18 vigilia
09.03. su klo 10 liturgia, Maria Egyptiläisen sunnuntai
12.03. ke klo 18 paastoliturgia
15.03. la klo 18 vigilia, virpovitsojen siunaaminen
16.03. su klo 10 liturgia, palmusunnuntai

Hyvinkää, Tšasounakuja 1

Hyvinkäänkadun ja Kalevankadun risteys

02.02. la klo 09 liturgia, Herran tempelliintuomisen juhla
02.02. la klo 17 vigilia, KK

03.02. su klo 16 sovintosunnuntain ehtoopalvelus, suuren ja pyhän paaston aika
04.02. ma klo 18 paastokanoni
06.02. ke klo 18 paastokanoni
08.02. pe klo 18 paastoliturgia, Kalliosalmi, talviteiri
09.02. la klo 17 vigilia, KK
13.02. ke klo 18 paastoliturgia
27.02. ke klo 18 paastoliturgia
01.03. la klo 17 vigilia
02.03. su klo 10 liturgia, Johannes Siinailaisen sunnuntai
15.03. la klo 17 vigilia, virpovitsojen siunaaminen
16.03. su klo 10 liturgia, palmusunnuntai

Heinola, Hämeenkatu 6

07.02. to klo 18 paastokanoni
23.02. la klo 17 vigilia, ristin esiinkanto
24.02. su klo 10 liturgia, ristinkumartamisen sunnuntai
29.02. pe klo 18 paastoliturgia

Lisäksi: Keskiviikkoisin aamurukous klo 8, torstaisin iltarukous klo 20 ja lauantaisin hetkipalvelus klo 9

Kausala, tšasouna, Keskikatu 4

05.02. ti klo 18 paastokanoni
20.02. ke klo 18 paastoliturgia
08.03. la klo 09 liturgia

Riihimäki, hautausmaan kappelikirkko

Kolehmaisenk 26

17.02. su klo 10 liturgia, Gregorios Palamaksen sunnunt.
22.02. ke klo 18 paastoliturgia
09.03. su klo 10 liturgia, Maria Egyptiläisen sunnuntai

HARJUKIRKON VIESTI

1/2008/31. vuosikerta

Lahten ortodoksisen seurakunnan tiedotuslehti. Ilmestyy 6 numeroa vuodessa

Postitetaan ilmaisjakeluna seurakuntalaisille. Muille tilaushinta 10 euro/vsk.

Vastaava toimittaja: Merja Merras, sähköposti: merja.merras@phnet.fi **Taitto:** Olavi Merras

Seurakunnan virasto: Harjukatu 5, 15110 Lahti; puh (03) 884 8610, khra (03) 884 8611;

avoinna ma-pe klo 9 - 13; fax (03) 7515 975; sähköposti: lahti@ort.fi

Kirkkohra: rov. Olavi Merras, puh (03) 7144 102, 040-510 4664, Isomäenkatu 15, 15500 Lahti

2. pappi: past. Aki Leskinen, puh (019) 722 622, 0400-504 504, Kumpulantie 24, 11130 Riihimäki.

Papist. apuna: past. Matti Lipitsäinen, puh (03)7352 903, 0400-625 446, Kuovinkuja 14, 15610 Lahti

Maahanmuuttotyö: past. Viktor Maksimovskij, puh 050-461 7381, Pohj.Liipolank. 10 C 37, 15500 Lahti

Diakoni: Andrei Platonov, puh (019) 450 159, Jussilankatu 11 G 53, 05880 Hyvinkää

Kanttori: Petri Huttu, puh 0440-251 062, Hatinkatu 3, 15340 Lahti.

Osa-aikainen kanttori: Minna Jokinen, puh 050-358 7339, Ilveskatu 5 A 6, 11910 Riihimäki

Srk.kesk.vahtim.: Vilho Mikkonen puh (03) 884 860/783 4095; 0400-563111 Harjukatu 5, 15110 Lahti

Heinolan kirkko: Hämeenkatu 6, puh (03) 7153 879.

Kirkon isännöitsijä: Olavi Kiema, puh (03) 7153 415.

Hyvinkään seurakuntakeskus: Tšasounakuja 1 (Kalevankatu 68), puh (019) 431 212.

Kirkon isännöitsijä: Aimo Kuivamäki, puh (019) 418 321; 0400-195915

Kausalan tšasouna: Keskikatu 4; tšasounan isännöitsijä: Kristina Leussu, 040-548 2693

Naisyhteisösäätiö, Hämeenkatu 6, 18100 Heinola, puh (03) 7153 879; fax (03) 7144 839